یادداشت

زلزله و لزوم توجه به هشدارها

فرخ نژاد– گاهی بنا بر دانش علمی و تجربی که اهل فن دارند، مسئولان را از وجود خطر در برخی نقاط آگاه می کنند اما باز هم مسئولان بر آن چه به عنوان طرح و برنامه در دستور کار دارند اصرار می ورزند و به این هشدارها توجهی نمی کنند و به اصطلاح کار خود را پیش می برند، در حالی که عواقب آن را نسل های بعد یا افرادی که در آن نقاط ساکن هستند باید متحمل شوند.

از جمله این نمونه می توان به مناطق مسکونی واقع در حاشیه بولوارهای صیاد شیرازی و شهید ناصری بیرجند اشاره کرد که بارها کارشناسان و خبرگان زمین شناسی درباره ساخت و ساز در این اراضی هشدار داده و گفته اند که این محدوده روی گسل قرار گرفته است و اگر خدای ناکرده زلزله ای با مقیاس بالا در محدوده مورد نظر رخ دهد به طور حتم شاهد فاجعه ای بزرگ در این نقطه خواهیم بود.

وخامت این موضوع به حدی است که گاهی حتی برخی از کارشناسان که به صورت گذری، سفر یا هر دلیلی به بیرجند می آیند و ساخت و سازها را در این نقاط از شهر می بینند نگران می شوند، بارسانه ها تماس می گیرند و عواقب ساخت و ساز در منطقه مورد نظر را یادآور می شوند. حال سوالی که ذهن را به خود مشغول می کند این است که چرا باید آن قدر ارتباط بین مراکز علمی و دستگاه های اجرایی کم باشد تا از یافته های علمی اهل فن و علم در موضوع های اساسی از جمله ساخت و ساز در نقاط ایمن بهره گرفته نشود؟

دیگر این که چرا با این که خراسان جنوبی از کانون های دارای گسل فعال است و وقوع زلزله های مخرب با کشتار بالا را در کارنامه دارد اما باز هم متولیان امر از این وقایع تلخ تجربه نمی گیرند و در برخی از نقاط ساخت و سازهایی انجام می شود که گاه برخی سازندگان، آن طور که باید و شاید اصول فنی و حرفه ای کار را رعایت نمی کنند؟

در این شرایط ضرورت دارد متولیان امر ارتباط خود را با مراکز دانشگاهی بیشتر کنند و آن چه را که اهل علم می گویند به کار گیرند تا کمتر شاهد خسارت در زمان وقوع حوادث به ویژه زمین لرزه در خراسان جنوبی با توجه به موقعیت جغرافیایی و زمین شناسی آن باشیم. اگر چه مراکز دانشگاهی بدون این که دستگاه های اجرایی متولی از آن ها درخواست اجرای پروژه های تحقیقاتی را داشته باشند، پژوهش های لازم را دنبال می کنند اما تا زمانی که دستگاه های اجرایی از آن ها در زمینه فعالیت و برنامه ای که دنبال می کنند؛ نپرسند و نتایج علمی خود را در اختیار آن ها قرار ندهند، این کار را نمی کنند.

سالانه بیش از هزار زلزله در استان ثبت می شود

همسایگی با گسل

جاست حال که خراسان جنوبی مستعد زمین لرزه است و هر سال هم هزاران زلزله در مقیاس های مختلف اتفاق می افتد، واحدهای مسکونی و شهری استان تا چه حد مقاوم سازی شده است تا آسیب های ناشی از وقوع زمین لرزه به کمترین حد برسد؟

به گفته معاون بازسازی و مسکن روستایی اداره کل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، با اجرای طرح به سازی و نوسازی واحدهای مسکونی روستایی در استان، از ۸۸ هزار و ۸۳۵ واحد مسکونی براساس سرشماری سال ۳۹۰،۹۵ هزار و ۴۲۱ واحد از استحکام لازم برخوردار است.

«یزدانی» با بیان این که هزار و ۶۸۴ واحد قبل از سال ۸۴ نوسازی و بازسازی شده است، می افزاید: ۲۳ هزار و ۴۳۹ واحد روستایی از سال ۸۴ در استان نوسازی و بازسازی شده است.

به گفته وی، درصد واحدهای مقاوم استان به کل واحدهای روستایی ۴۴/۳ و واحدهای نیمه بادوام که حدود ۱۳ هزار واحد است، حدود ۱۴/۵ درصد است.

همچنین درصد واحدهای بدون استحکام و کم دوام روستایی که حدود ۳۶ هزار واحد است؛ نسبت به کل واحدهای به طور کامل بی دوام روستایی، ۴۱/۲ درصد است.

وی، سهمیه امسال استان برای به سازی خانه های روستایی را دو هزار و ۵۰۰ واحد مسکونی با بهره مندی از تسهیلات ۲۵ میلیون تومانی اعلام می کند که ۹۷۹ متقاضی تسهیلات به بانک های عامل معرفی و از این تعداد ۳۲۷ متقاضی موفق به انعقاد قرارداد با بانک ها شده اند.

این مسئول با بیان این که از سال ۸۴، چهار هزار و ۱۹۵ واحد آسیب دیده از حوادث طبیعی در استان بازسازی شده است، می افزاید: برای احداث این واحدها ۳۹۱ هزار و ۹۳۴ میلیون ریال تسهیلات چهار درصد و ۷۴ هزار و ۲۶۹ میلیون ریال تسهیلات بلاعوض پرداخت شده است.

به علاوه با توجه به ابلاغ سهمیه بازسازی واحدهای خسارت دیده از سیل تسهیلات بازسازی ۱۴ واحد در شهرستان های سربیشه و طبس توسط بانک ملی و کشاورزی، در حال معرفی خسارت دیدگان به این بانک ها هستیم.

۴۹۱ هکتار بافت فرسوده

گفته های معاون مسکن و ساختمان اداره کل راه و شهرسازی هم حکایت از این دارد که ۴۹۱ هکتار از وسعت شش شهر استان بافت فرسوده و تاریخی است که از این میزان ۲۳۰ هکتار مربوط به بیرجند، ۱۷/۵ هکتار بشرویه، ۵۲/۵ هکتار نهبندان، ۱۱۵/۵ هکتار قاین، ۴۸ هکتار سرایان و ۲۷/۵ هکتار فردوس است.

همچنین در شهر بیرجند ۲۲۵ هکتار سکونتگاه غیر رسمی وجود دارد. مهندس «ولی پور» با اشاره به الحاق و ادغام شش روستا به محدوده شهر بیرجند می گوید: محدوده الحاقی مناطق دهلکوه، معصومیه، علی آباد، اکبریه، رحیم آباد و سراب ۱۵۵ هکتار است.

به گفته وی، با اجرای طرح بازآفرینی شهری که از سال قبل شروع شده است و اجرای طرح هایی مانند فرزان؛ به سازی و بازسازی این بافت های فرسوده، سکونتگاه های غیر رسمی و ... در دستور کار است که می تواند زمینه ساز ایجاد ایمنی در این نقاط باشد.

خبر مرتبط

تجهیزات ۵ ایستگاه لرزه نگاری استان فرسوده است

از ۱۳ ایستگاه لرزه نگاری فعال استان تجهیزات پنج ایستگاه فرسوده است و به تعمیر و تجهیز نیاز دارد اما به دلیل بازار ملتهب ارز نمی شود آن را به روز رسانی کرد.

رئیس شبکه لرزه نگاری بیرجند در گفت و گو با «خراسان جنوبی» از فرسوده بودن تجهیزات و دستگاه های پنج ایستگاه لرزه نگاری در استان خبر داد و گفت: ۱۳ ایستگاه لرزه نگاری در خراسان جنوبی فعال و از این پنج ایستگاه تجهیزات آن فرسوده و قدیمی است.

«هاشمی گازار» نوسان بازار را یکی از دلایل به روز نشدن تجهیزات لرزه نگاری در پنج ایستگاه دانست و ادامه داد: تجهیزات ایستگاه های سربیشه، خوسف، بیرجند، قاین و آرین شهر فرسوده است و نیاز مند به روز رسانی است.

وی با بیان این که به روز رسانی دستگاه های این ایستگاه ها جزو نیازهای ضروری شبکه لرزه نگاری استان است، افزود: سال گذشته برای به روز رسانی دستگاه های هر ایستگاه ۷۰ میلیون تومان نیاز بود اما امسال به دلیل بازار ملتهب ارز این رقم به ۲۰۰ میلیون تومان افزایش یافته است.

شاید درجه و مقیاس آن بالا نباشد اما در سالی که ۳۶۵ روز است، بیش از هزار زمین لرزه در خراسان جنوبی که خاطره های ناخوشایندی از زلزله های ادوار گذشته دارد به ثبت می رسد و نشان از این دارد که گهواره زمین در این نقطه از شرق ایران به دلیل گسل های متعدد و فعالی که دارد همیشه در حال تکان خوردن است و خدا نکند که تکانه های آن قوی باشد و گرنه فاجعه ای رخ خواهد داد همانند آن چه در خضری دشت بیاض، طبس، اردکول و ... به وقوع پیوست.

رکورد داری خراسان جنوبی در بیشترین زلزله های بالای هفت ریشتر در نیم قرن اخیر هم آژیر خطر را سال ها به صدا درآورده است تا بیش از این ها به فکر مقاوم سازی واحدهای مسکونی روستایی و شهری و مدیریت بحران در استان باشیم.

آن طور که رئیس شبکه لرزه نگاری بیرجند به «خراسان جنوبی» می گوید از ابتدای امسال حدود ۸۰۰ زمین لرزه در ۱۳ ایستگاه لرزه نگاری فعال در استان به ثبت رسید.

«علی هاشمی گازار» با بیان این که بیشتر نقاط استان دارای گسل فعال و زلزله خیز است، می افزاید: سه سامانه گسلی در بیرجند شامل جنوب، شمال و مرکز شهر فعال است.

به گفته وی، در نیم قرن اخیر خراسان جنوبی رکورددار بیشترین زلزله های بالای هفت ریشتر در ایران بوده است و بزرگ ترین زمین لرزه استان هم در سال ۷۶ رخ داد علاوه بر این، بزرگ ترین زمین لرزه از ابتدای امسال در اردیبهشت با قدرت ۴.۴ ریشتر در اطراف جنوب خوسف ثبت شد.

وی موقعیت جغرافیایی و کویری خراسان جنوبی را مسبب قرار داشتن روی مناطق گسلی فعال بیان می کند و ادامه می دهد: می توان گفت به طور میانگین هر ۱۰ سال یک بار یک زلزله با مقیاس بالا در استان اتفاق می افتد اما نمی توان پیش بینی کرد که چه زمانی خواهد بود اما وجود گسل های فعال، خراسان جنوبی را مستعد زلزله های بزرگ کرده است.

به گفته وی، با این که هر چند سالانه بیش از هزار زمین لرزه در استان به ثبت می رسد اما نباید مردم را ترساند بلکه باید آموزش لازم را فرا گیرند تا کمترین صدمه و آسیب را هنگام وقوع زلزله ها متحمل شوند.

۴۱ درصد خانه های روستایی بدون استحکام با توجه به صحبت های مطرح شده سوال این

از قلم شما

زندگی در کنار گسل‌ها

بزرگ سرزمین ایران از نگاه زمین شناسی یکی از پویاترین خشکی های جهان است که اندوخته های خدادادی بسیاری در آن گسترده شده است.

بی گمان پویایی این سرزمین پهناور علاوه بر اندوخته های زیرزمینی مانند کانی های ارزشمند و گوهرهای به راستی پربها، پدیده های ناگواری همچون بوم لرزه یا زمین لرزه را نیز در بر داشته است. طبس از نمونه سرزمین هایی است که هر دو پدیده را در خود جای داده است.

کانسنگ های ارزشمند و کهن و در کنار آن گسل ها و شکستگی های کمیاب و بی مانند که هر کدام به اندازه خود در زندگی مردم در خور نگرش بوده است. در درازای زمان های گوناگون نیز بیشتر توجه به پی جویی کانسنگ ها و کمتر کسی دوست دار پژوهش درباره ناگواری های ناشی از گسل های پراکنده این مرز و بوم بوده است. به همین دلیل، ساخت و ساز خانه های شهر و روستا به دور از این گونه بررسی ها گسترش یافته است.

نادیده گرفتن جایگاه دانش در گسترش شهر و روستا و چگونگی ساخت و سازها فرجام تلخی را در پی داشت و شامگاه اندوه باری را در ۲۵ شهریور سال ۱۳۵۷ در سرزمین خوبان بر جای گذاشت؛ شامگاهی که بوی مرگ را از طبس به چهار سوی جهان برد و پس از گذشت ۴۰ سال هنوز پیکرهای ناپدید بسیاری در شمار جان باختگان بوم لرزه طبس است. هنگامی که به چهار سوی طبس نگاهی کنیم، خواهیم دید که گسترش شهر به ویژه برنامه ای که با نام مهر پیوند خورده، چه اندازه در راستای همان گسیختگی های زمین لرزه سال ۵۷ بوده است و این نگرانی وجود دارد که چنان چه انرژی نهفته این گسل ها و شکستگی های ژرف، دوباره آزاد شود، چه میزان از خانه هایی که در سال های گذشته روی پهنه همان گسل ساخته شده است، آرامگاه شیرخوارگان و پیران و جوانان طبسی خواهد شد که به راستی نمی توان زندگی مردمی را که به کار کرد ما دل بسته اند به دست های سرنوشت سپرد.

نگران کننده تر از آن این است که بزرگ ترین کانون درمانی شهر نیز روی همین پهنه نزدیک به گسلش ساخته شده است، آیا جانمایی دیگری، شدنی نبود؟ آیا می دانید که یکی از شوندهای برجامانی بیمارستان شیبانی طبس در زمین لرزه ۵۷، دوری آن از پهنه گسلش بوده، اگر چه آن سازه، از نگاه نمودارسازی و به کارگیری ساخت مایه های درست نیز در خور نکوداشت است. به راستی ماندگاری همان بیمارستان چه اندازه در درمان آسیب دیدگان زمین لرزه سال ۵۷ سودمند بود و چنان چه در یک شهر، کانون درمانی در زمین لرزه، ویران شود، چه رویداد وحشتناکی را گواه خواهیم بود! امیدوارم شورای اسلامی شهر طبس در نگاره های گسترش شهری، بازنگری کند و با در نظر گرفتن کانون رویدادهایی همچون زمین لرزه و زمین نشست و در راستای گسلش، آینده پژوهی باورپذیر را برای مردم طبس به ارمغان آورد.

دکتر آریامنش– عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

پاسخ صحیح هر سرگرمی، یک شانس قرعه کشی
قرعه کشی و اسامی برندگان، شنبه هر هفته

لذت سرگرمی + جوایز نقدی و غیرنقدی هفتگی

خط اختصاصی پاسخ ها و نظرات: ۳۰۰۰۷۲۲۵۲
اطلاعات بیشتر در وب سایت 1sargarmi.ir

گاهی لازم است کمی صبورتر باشیم...

تحویل جوایز

و پیامک‌هایی در این زمینه

محمدمهدی رنجبر

سرگرمی که دیروز در این صفحه منتشر شد (نقش یاب شماره) در بین سرگرمی های روزهای مختلف روزنامه خراسان، همچنان پرطرفدارترین است. شرکت کنندگان بسیاری هستند که با اتصال شماره های رنگی پیاپی، از حل این سرگرمی لذت می برند و برخی از این عزیزان با ارسال پاسخ صحیح، در قرعه کشی هفتگی بخش «لذت سرگرمی» شرکت می کنند. یادآوری می شود که هر پاسخ صحیح از هریک از سرگرمی های روزانه (اعم از سودوکو، هانونقش یاب ها) یک شانس برای شرکت در قرعه کشی هفتگی تلقی می شود. نتیجه این قرعه کشی هر هفته شنبه ها منتشر می شود که در این هفته به دلیل تعطیلات، نتایج را در روز دوشنبه در همین ستون اعلام کردیم و نام و عکس برندگان هم منتشر شد.

دو پیامک هم درباره جوایز سرگرمی به دستمان رسیده است که در همین ستون پاسخ آن را منتشر می کنیم:

۰۹۰۳۰...۹۱۸: «با عرض سلام و خسته نباشید. حصاری هستم برنده دو ماهه اشتراک روزنامه. متاسفانه چند روزه واسم روزنامه نمیاد. لطفا پیگیری کنید».

در پاسخ این دوست عزیز باید عرض شود: بررسی انجام شد، اشتراک شما از طریق صفحه سرگرمی و مسئولان بالاتر، به امور مشترکین روزنامه اعلام شده است. لطفا قطع شدن تحویل روزنامه را از بخش اشتراک تا رفع مشکل پیگیر باشید.

۰۹۱۵۴...۲۰۰: «دقیقا ۱۰ روز پیش برنده دو ماه اشتراک روزنامه شدم هنوز خبری نیست چقدر دیگه باید منتظر باشم؟ سارا عربی از مشهد».

به این مخاطب عزیز هم عرض می کنیم که: گاهی روال تحویل جوایز کمی طول می کشد. لطفا کمی صبورتر ما را دنبال کنید. به زودی از روزنامه با شما تماس گرفته می شود.

موفق و پیروز باشید

و حرفه ای

پاسخ مسابقه‌های قبل

نقش یاب مارپیچ

یک‌شنبه‌ها و چهارشنبه‌ها

قانون: در این مارپیچ یک تصویر پنهان شده است! برای کشف آن باید «یک خط شکسته مارپیچ» را پیدا کنید که از ورودی مارپیچ وارد شود و از خروجی آن بیرون برود. این خط باید بدون «شاخه» و «دوراهی» باشد. وقتی مسیر صحیح پیدا شد، هر خال رنگی که در مسیر باشد به شما می گوید که ادامه مسیر را تا خال بعدی با چه رنگی پررنگ کنید تا تصویر آشکار شود.

پیشنهاد می‌شود که: در هر دوراهی، مسیرهای انحرافی بن بست را با خطوط کمرنگ مشخص کنید تا به اشتباه نیفتید. به خال های رنگی در مسیرهای بن بست بی اعتنا باشید.

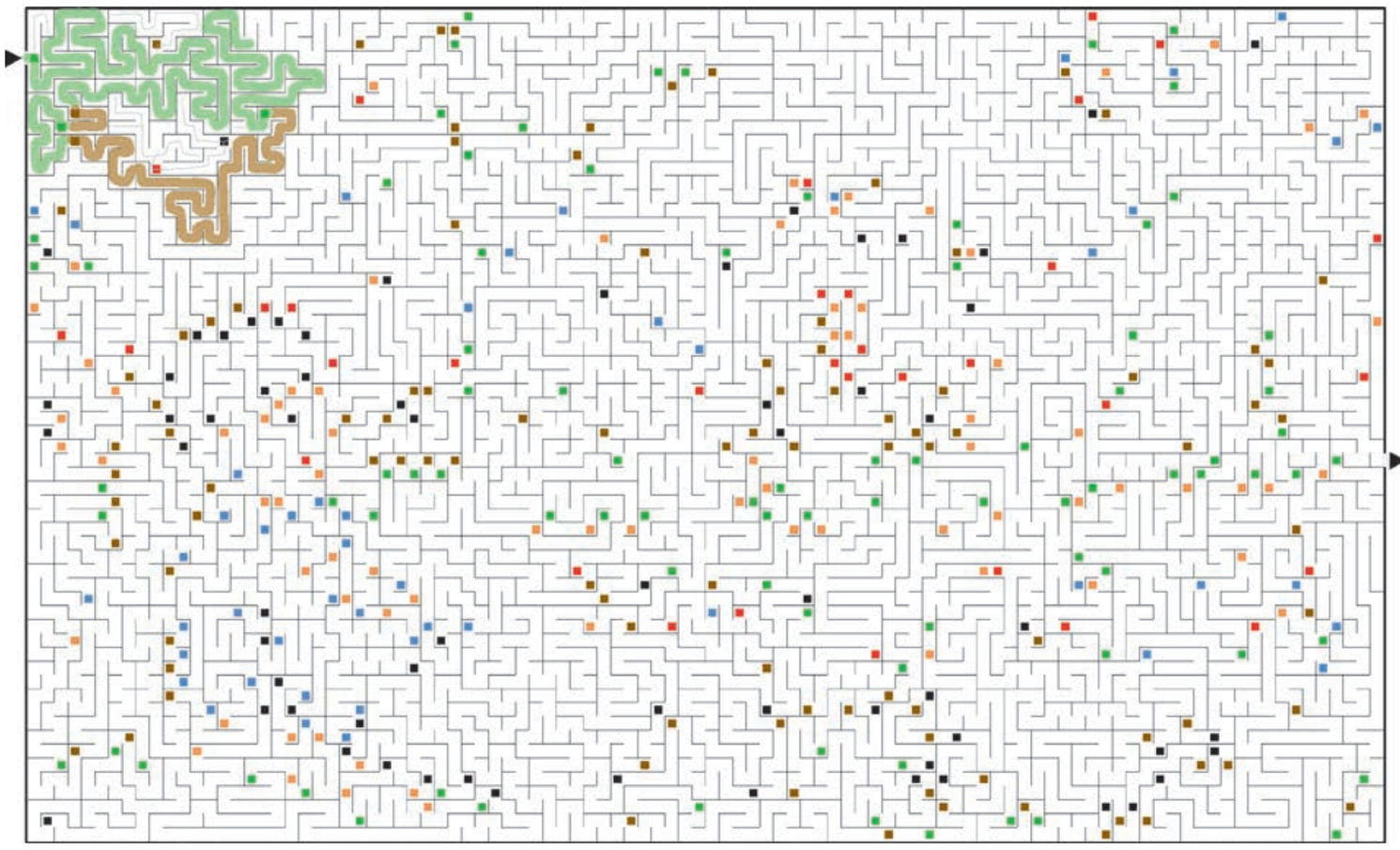

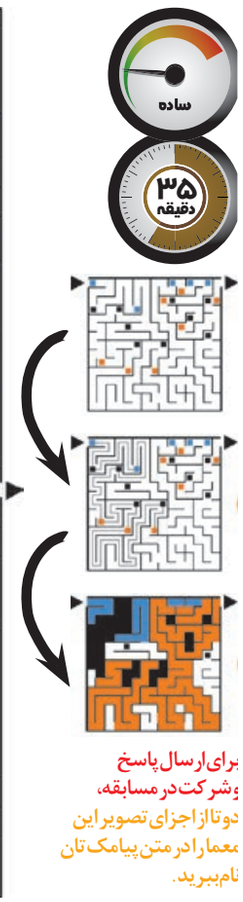

ساده

۳۵ دقیقه

برای ارسال پاسخ و شرکت در مسابقه، دو تا از اجزای تصویر این معما را در متن پیامک تان نام ببرید.

سودوکو

هر روز

قانون: ارقام ۱ تا ۹ را در خانه های خالی بنویسید طوری که در هر سطر، در هر ستون و در هر مربع ۳ در ۳ هیچ رقمی تکراری نباشد.

بسیار ساده

۱۰ دقیقه

۶		۹	۷		۲			۵
۸							۹	۲
		۲	۵	۹	۸		۳	
۳					۹		۶	
۵		۶				۹		۸
	۸		۱					۴
	۹		۸	۷	۶	۲		
۲	۴							۶
۷			۴		۱	۸		۹

برای ارسال پاسخ و شرکت در مسابقه، ارقام سطرهای اول و دوم و سوم از هر سودوکوی حل شده را به ترتیب از خانه بالا-چپ تا خانه پایین-راست به صورت یک عدد ۲۷ رقمی (بدون فاصله، اینتر یا کاراکتر دیگری) پیامک کنید.

متوسط

۳۰ دقیقه

	۴				۹	۸		
۹	۱							۶
						۴	۲	
	۳		۲	۶				
۴			۹		۱			۲
				۷	۳		۴	
	۷	۲						
۸							۹	۳
		۶	۱				۷	

حرفه‌ای‌ها و مدعیان سودوکو درجه دشواری هر سودوکو + زمان حل‌شان را پیامک کنند. مثال: متوسط ۰۰:۱۲:۲۰

بسیار سخت

۵۰ دقیقه

	۳				۱			۲
	۶	۴						
	۵	۹		۸			۳	
				۴				۹
	۴		۷		۹		۶	
۷				۲				
	۷			۳		۵	۴	
						۱	۹	
۶			۹				۷	